

ประสิทธิภาพการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานี

Performance of Pattani Thai Women Empowerment Funds

คณัสนันท์ พละไชย¹ / วันพิชิต ศรีสุข²

Khanatsanan Phalachai / Wanpichit Srisuk

^{1,2}สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Social Development Administration, Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารกองทุนบทบาทสตรี เก็บข้อมูลจากผู้รับทุนอุดหนุนโครงการ จำนวน 9 โครงการ จากทั้งสิ้น 156 โครงการ ซึ่งโครงการที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เนื่องจากผู้รับทุนไม่ประสงค์ให้ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ 1) ด้านการวางแผน แต่ละโครงการมีการกำหนดแผนงาน ในการบริหาร คน เงิน วัสดุ และวิธีการบริหารโครงการไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสมกับระยะเวลาซึ่งพิจารณาได้จากข้อเสนอโครงการ 2) ด้านการปฏิบัติ ขาดความต่อเนื่อง และมีได้มุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการอย่างแท้จริง 3) ด้านการตรวจสอบ พบว่า ไม่มีกระบวนการตรวจสอบภายในกลุ่ม รวมทั้งการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนา ไม่พบว่ามี การดำเนินการในส่วนนี้

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหาร, กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี, ปัตตานี

Abstract

This study aimed to explore performance of Pattani Thai Women Empowerment Funds. Data were collected from funds receivers from 9 out of 156 projects since funds receivers of some projects did not want to provide data. Results of the study based on efficiency showed the following: 1) planning-each project clearly set a plan on management, personal, supplies, and management method and it was appropriate with time span in accordance with the project proposal; 2)

implementation-lacked of continuity and did not truly achieve the goal; 3) monitoring-there was no monitoring within the group and from outside agency; and 3) improvement for development-it was not found.

Keywords: efficiency in administration, Thai Women Empowerment Funds, Pattani

บทนำ

การเกิดขึ้นของ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ หรือสวัสดิการให้แก่สตรี เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพและเครือข่ายสตรี การเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี ตลอดจนการช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่ประสบปัญหาทุกระบบ การรณรงค์ให้สังคมเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมในงานพัฒนาบทบาทสตรีและแก้ไขปัญหาสตรีขององค์กรต่างๆ การสร้างภาวะผู้นำสตรี การพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสตรี และเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนโครงการอื่นๆ โดยการนำศักยภาพและความแตกต่างระหว่างหญิงชาย ซึ่งนับว่าเป็นพลังสังคมอย่างหนึ่ง ที่ยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ให้มีการนำมาใช้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเพื่อพัฒนาและขยายศักยภาพบทบาทสตรีให้เป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็ง สามารถช่วยนำพาและร่วมสร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาค อย่างสร้างสรรค์ และมีสันติสุขอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชาย สำหรับการดำเนินงานดังกล่าว รัฐบาลจะทำงานร่วมกับองค์กรสตรี ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ เพื่อให้โอกาสสตรีในทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา เพื่อสตรีทุกคน โดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรสตรีต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนกองทุน เพื่อให้สตรีทุกคนได้ใช้ประโยชน์จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (Community Development Department, 2016)

ที่ผ่านมากองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมีการบริหารจัดการด้วยตัวเองคือ มีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ

และคณะกรรมการระดับตำบล โดยคณะกรรมการระดับจังหวัด ระดับอำเภอและระดับตำบลนั้นจะมีกระบวนการคัดเลือกภายในหรือที่เรียกว่าเป็นการคัดเลือกกันเอง โดยมีผู้ว่าราชการในจังหวัดนั้นๆ เป็นที่ปรึกษาโดยตำแหน่ง ซึ่งเมื่อปล่อยเงินกู้ ออกแล้วนั้นคณะกรรมการจังหวัดจะมีหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบในการติดตามการเรียกเก็บเงินเข้าสู่กองทุนฯ

จากอดีต-ปัจจุบัน โครงการที่ได้รับพิจารณาและได้รับอนุมัติเงินจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานี มีจำนวน 825 โครงการ สามารถจำแนกประเภทได้ดังนี้ (Phalachai, 2016: 702-713)

ตารางที่ 1

ประเภทของโครงการที่ได้รับการอนุมัติ

ประเภทโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
พานิชยกรรมและอาชีพบริการ	301	36.48
เกษตรกรรม	227	27.52
หัตถกรรม	161	19.52
คหกรรม	83	10.06
อุตสาหกรรม	51	6.18
ศิลปกรรม	2	.24
รวม	825	100

Wongdaree (2013) กล่าวว่า การจัดสรรงบประมาณจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้จังหวัดปัตตานี เป็นเงินจำนวน 100,000,000 บาท โดยแบ่งออกเป็น 2 ยอด คือ เงินอุดหนุนจำนวน 20,000,000 บาทและเป็นเงินทุนหมุนเวียน อีก 80,000,000 บาท เพื่อใช้ในการสนับสนุนโครงการและขับเคลื่อนศักยภาพสตรีภายในจังหวัด และหลังจากขับเคลื่อนงานได้สักระยะหนึ่งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเกิดการชะลอตัว เนื่องจากการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการจากที่ให้กองทุนพัฒนา

บทบาทสตรีบริหารจัดการด้วยตัวเองนั้น ให้รวมกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรมการพัฒนาชุมชนตามมติ จึงทำให้การบริหารงานเป็นหน้าที่ของกรมพัฒนาชุมชน

ปีงบประมาณ 2559 เป็นปีงบประมาณสุดท้ายที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทุกจังหวัดทั่วประเทศได้มีบทบาทในการบริหารจัดการ โดยในปีดังกล่าว กองทุนบทบาทสตรีปัตตานีได้อนุมัติโครงการให้ขับเคลื่อนงานในพื้นที่ จำนวน 156 โครงการซึ่งจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 จนถึงปัจจุบัน โครงการทั้งหมดมีทั้งที่ประสบความสำเร็จ และล้มเหลวบนเงื่อนไขของอุปสรรคที่แตกต่างหลากหลาย สะท้อนถึงประสิทธิภาพของการบริหารโครงการของผู้นำสตรี ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานี ซึ่งข้อค้นพบจะเป็นการสะท้อนสภาพการบริหารโครงการให้เห็นจุดอ่อน จุดแข็งในการบริหารทรัพยากรต่างๆ ทั้งด้านคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขสำหรับผู้นำสตรีและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

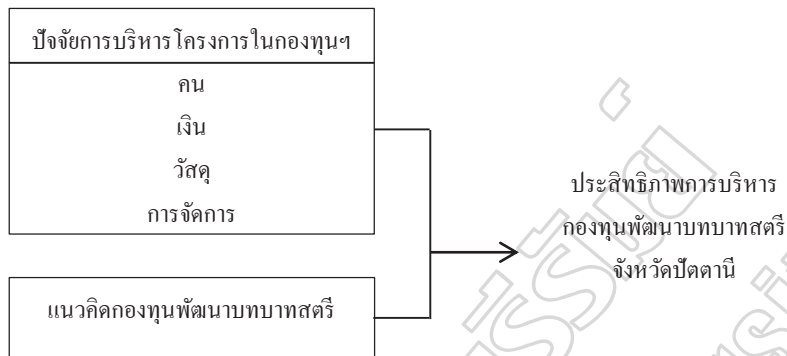
เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหาร โครงการ ในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) 9 โครงการ (ที่ประสงค์ให้ข้อมูล) ที่รับเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียน จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานีปีงบประมาณ 2559

กรอบแนวคิด

ผลการวิจัย

จากการศึกษา 9 โครงการผู้รับทุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานี ประกอบด้วยโครงการกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี กลุ่มสตรีเลี้ยงเป็ดไข่ กลุ่มโคขุนเพื่อจำหน่าย กลุ่มเลี้ยงสุกรพันธุ์ขุนเพื่อจำหน่าย กลุ่มเลี้ยงแพะเพื่อจำหน่าย กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี กลุ่มต่อยอดผ้าคลุมบาวาด้วยจักรคอม และกลุ่มเลี้ยงโคขุน 2 กลุ่ม

ด้านการบริหาร

ผู้วิจัยวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหาร โดยพิจารณาจากการใช้ปัจจัยบริหาร ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ และการจัดการ เพื่อการบริหารโครงการในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานี ดังนี้

1. **คน (Man)** ในแต่ละโครงการจะมีสมาชิกอยู่ด้วยกัน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มจำนวน 3 คน ทั้งนี้ในแต่ละโครงการหรือแต่ละกลุ่มนั้นจะมีการบริหารคนที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบจะขึ้นอยู่กับความถนัดของสมาชิก เพราะโครงการหรือกลุ่มที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความต้องการของสมาชิกทุกคน จึงทำให้สมาชิกมีความตระหนักรู้และรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโครงการ อีกทั้งสมาชิกทุกคนสามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างเท่าเทียมกัน เสมือนทุกคนเป็นผู้นำกลุ่ม

2. **เงิน (Money)** แต่ละโครงการหรือแต่ละกลุ่มจะได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ ที่ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับการเสนอวงเงินขอกู้ ซึ่งจากทั้ง 9 โครงการ/กลุ่ม มีเพียงกลุ่มต่อยอดผ้าคลุมบาวาด้วยจักรคอมเท่านั้นที่ได้รับเงินทุนตามจำนวนวงเงินที่เสนอไป ทั้งนี้กลุ่มอื่นๆ ได้รับเงินในจำนวนที่

น้อยกว่าวงเงินที่เสนอไป ทำให้การบริหารจัดการไม่เป็นไปตามที่วางแผนงานไว้ ซึ่งแต่ละกลุ่มเลือกจะใช้งบประมาณที่ได้รับในการบริหารจัดการ โดยไม่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ และหลายกลุ่มเลือกที่จะนำเงินจำนวนดังกล่าวมาสนับสนุนอาชีพที่แต่ละคนทำอยู่ และมีเพียงบางกลุ่มเลือกที่จะเปลี่ยนแผนการใช้จ่ายเพื่อให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้ ซึ่งทำให้มีผลต่อการบริหารวัสดุ (Materials) ซึ่งจะกล่าวถึงในประเด็นถัดไป

3. วัสดุ (Materials) เนื่องจากงบประมาณที่ขออนั้น ใช้ในการบริหารตลอดทั้งโครงการ รวมทั้งการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ใน โครงการด้วย อีกทั้งส่วนใหญ่โครงการที่ขอรับทุนเป็นโครงการใหม่ทำให้ต้องจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ใหม่ทั้งหมด ซึ่งเป็นผลดีที่ได้วัสดุ-อุปกรณ์ในสภาพดีพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา แต่มีอุปสรรคคือวัสดุที่จัดซื้อไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก ทำให้สมาชิกต้องแบ่งและปรับเปลี่ยนกันใช้งานตามความเหมาะสม และไม่พบการสนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์จากหน่วยงานอื่นๆ

4. การบริหารจัดการ(Management) จำแนกพิจารณาโดยใช้แนวคิดวงจรคุณภาพดังนี้

4.1 ด้านการวางแผน มีการกำหนดเป้าหมาย แผนการดำเนินงานโครงการตาม

วัตถุประสงค์ อย่างเป็นขั้นตอน ชัดเจนและรัดกุม โดยใช้วิธีการประชุมหารือ เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจสอดคล้องกัน สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยการกำหนดแผนงานนั้นสมาชิกทุกคนในโครงการ/กลุ่มมีส่วนร่วมในการวางแผนในการบริหารจัดการ คน เงิน วัสดุ โดยจะมุ่งไปที่คน เนื่องจากคนถือว่าเป็นกำลังสำคัญต่อการขับเคลื่อนงาน ดังนั้นการเลือกคนให้เหมาะสมกับงานนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่สมาชิกในกลุ่มคำนึงถึงเป็นอันดับแรก โดยสมาชิกจะเป็นผู้เลือกภาระงานในโครงการ/กลุ่มด้วยตัวเอง ประการที่สองการบริหารเงิน มีการกำหนดแผนการบริหารค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กลุ่ม ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นเพียงการประชุมหารือหรือวางแผนการเงินไปที่ละขั้น ตามความเหมาะสมและสมาชิกในโครงการ/กลุ่มเห็นสมควร มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย แต่ไม่ต่อเนื่อง และไม่เป็นระบบ เป็นเพียงการเขียนในลักษณะตามความเข้าใจ คือ มีรายรับ และมีรายจ่ายเท่านั้นซึ่งการวางแผนด้านการเงินนี้ พบว่าเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ดำเนินการทั้งนี้หลายโครงการ/กลุ่ม มิได้ดำเนินการวางแผนด้านการเงิน และไม่มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายแต่อย่างใด เนื่องจากการจัดตั้งกลุ่มเพื่อขอผู้ยืมเงินจากกองทุนฯ เพียงเท่านั้น โดยปัจจัยหลักในการขอกู้ในรูปแบบนี้คือ การนำเงินที่ได้จากการกู้ยืมมาสนับสนุน

อาชีพที่สมาชิกแต่ละคนดำเนินการอยู่ โดยมีได้ดำเนินงานจริงตามที่ได้เขียนโครงการเพื่อขอรับทุนเอาไว้ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่มเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กัน อาทิ เครือญาติ หรือ เพื่อนบ้านที่สนิทสนมกันเป็นอย่างดี ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์สมาชิกที่ขอกู้ยืมเงิน มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ "...ป้าขอกู้ยืมเงิน ไปแต่ได้เงินมาไม่ตรงตามที่ป้าขอ แล้วโครงการที่ป้าเขียนไปเป็นโครงการเลี้ยง โคขุน ได้เงินมากลุ่มป้าก็อยากทำนะแต่ซื้อโคขุนได้ลูกโคมา 1 ตัวเลี้ยงกัน 5 คนแบบนี้ เลี้ยงเวลามาก คน 5 คนเลี้ยงโคตัวเดียวแล้วลองคิดว่าคุ้มไหม ?..." สมาชิกอีกท่าน กล่าวว่า "...โครงการนี้ถ้ามว่าดีไหมดีมาก เรา 5 คนตั้งกลุ่มมาตอนแรกที่ยังไม่ได้เงินวาดฝันกันนะแต่ทุกคนว่าจะทำแบบนานๆ เหมือนเพื่อนเขา แต่พอได้เงินมาไม่ครบที่ขอเลยเอาเงินมาแบ่งกันให้ต่างคนต่างทำ ป้าจำได้ของป้าเลี้ยงเปิดอยู่ได้ไม่กี่วันเงินทำคอกเปิดไม่พอ เลยต้องเลี้ยงแบบปล่อย แล้วหมามันก็ไล่กัดเปิด แรกๆตาย 2 ตัว วันหลังๆ หมามันมาเป็นฝูง กัดตาย 5-6 ตัว ป้าตัดสินใจขายหมด จบไม่เลี้ยง..." ซึ่งจากการสัมภาษณ์เป็นเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่พบอุปสรรคระหว่างการดำเนินโครงการทำให้ต้องยุติการดำเนินโครงการในลักษณะกลุ่มแล้วหันมาทำดำเนินงานเชิงเดี่ยวแทน ในส่วนที่ไม่ได้ดำเนินงานตั้งแต่แรกก็มี ซึ่งสมาชิกเลือกที่จะนำเงินที่ได้จากการกู้ยืมเงินมาแบ่งกันเพื่อที่จะสะดวกและง่ายต่อการบริหารจัดการ และพบว่าการบริหารจัดการโครงการในลักษณะนี้จะพบปัญหาน้อยกว่าการบริหารงานลักษณะดำเนินงานเป็นกลุ่ม

4.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน ในระยะเริ่มโครงการ พบว่า โครงการมีการวางแผนงานนั้น มีการดำเนินงานหรือการปฏิบัติเป็นไปตามแผนที่วางไว้แต่เมื่อโครงการดำเนินมาได้สักระยะหนึ่งพบว่าการปฏิบัติงานนั้นมิได้เป็นไปตามแผนงานอย่างชัดเจน มีการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้ว ไม่ได้ยึดแผนงานที่ได้วางเอาไว้แต่ทั้งนี้สิ่งที่พบมากที่สุดในการปฏิบัติ คือ ทุกกลุ่มดำเนินงานตามสถานการณ์ที่กลุ่มเผชิญอยู่ โดยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้แผนที่วางไว้นั้นจะถูกปรับเปลี่ยนโดยการประชุมหารือและมักจะได้ข้อยุติในที่ประชุมเสมอ โดยทุกกลุ่มมักเลือกแนวทางจากในที่ประชุมไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานการณ์นั้นๆ ที่เผชิญอยู่ ในส่วนของโครงการที่ประสบปัญหาและอุปสรรคมักเลือกที่จะยุติโครงการในลักษณะกลุ่ม และหันมาบริหารจัดการเชิงเดี่ยวโดยตนเองเป็นหลัก ซึ่งเทคนิคในการบริหารของสมาชิกแต่ละคนนั้นจะมีรูปแบบและวิธีการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป เพื่อความอยู่รอดของงาน

4.3. ด้านการตรวจสอบ พบว่า สมาชิกในโครงการแต่ละโครงการยังให้ความสำคัญน้อยและยังเป็นเรื่องใหม่ของสมาชิกแต่ละกลุ่ม/โครงการ โดยผู้วิจัยแบ่งการตรวจสอบในส่วนนี้ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การตรวจสอบภายในกลุ่ม และ 2) คือการตรวจสอบจากภายนอก ดังนี้

1) การตรวจสอบจากภายในกลุ่ม เป็นการตรวจสอบแผนงานที่ได้วางเอาไว้ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีเพียงส่วนน้อยที่มีแผนการดำเนินงาน ประกอบกับการปฏิบัติหรือการดำเนินงานที่เป็นไปตามสถานการณ์ที่กลุ่มหรือโครงการเผชิญนั้น ประจักษ์ได้ว่าการตรวจสอบภายในกลุ่มเป็นไปได้ยากลำบาก รวมถึงสมาชิกแต่ละโครงการหรือแต่ละกลุ่มยังไม่มีความรู้ และทักษะในการบริหารเท่าที่ควร จากการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่ามีเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่เป็นกลุ่มต่อยอดจากงานเดิม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มใหม่ สมาชิกใหม่ ผู้นำกลุ่มคนใหม่ทั้งนี้ทักษะและประสบการณ์เหล่านี้ถือว่าเป็นสิ่งที่ขาดต่อการนำมาปฏิบัติ

2) การตรวจสอบจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก พบว่า กลุ่มและสมาชิกเปิดโอกาสให้ทุกหน่วยงานเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงาน เพราะถือว่าการตรวจสอบนั้นจะทำให้กลุ่มได้มีแนวทางในการดำเนินงานต่อไป แต่ทั้งนี้ พบว่า ไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาตรวจสอบหรือให้การสนับสนุนแต่อย่างใด โดยสมาชิกให้ความเห็นว่าอาจเป็นเพราะกลุ่มหรือโครงการที่ดำเนินงานอยู่นั้นเป็นโครงการใหม่ ที่ยังไม่เข้มแข็งและขาดความน่าสนใจ จากการสัมภาษณ์สมาชิกท่านหนึ่งกล่าวว่า “...จะให้ใครมาดูงานที่เราทำกันละ ขนาดคนในหมู่บ้านยังไม่รู้เลยว่าพวกเราทำอะไร...”

ทั้งนี้ผู้วิจัยมองถึงประเด็นที่น่าสนใจจากประเด็นข้างต้น คือ การติดตามและการประเมินผลจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งมีอยู่ 3 ระดับหลักๆ คือระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ที่อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือวิธีการ เพื่อให้สามารถควบคุมดูแล และให้การสนับสนุนได้ทั่วถึงทุกโครงการ เป็นต้น

4.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนา ในด้านนี้ถือเป็นด้านต่อเนื่องจากการตรวจสอบข้างต้น คือเมื่อตรวจสอบแล้วพบปัญหา ข้อพบพร่องสมาชิกสามารถปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปต่อได้ แต่เมื่อไม่พบกระบวนการตรวจสอบใดๆ จึงไม่พบการดำเนินการในส่วนนี้ของกลุ่มสตรีที่ได้รับทุน

อภิปรายผล

โครงการภายใต้การรับทุนกู้ยืมจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้สตรีมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพ โดยการปล่อยเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิกเพื่อนำไปใช้เป็นต้นทุนในการสร้างกลุ่มสร้างอาชีพให้แก่สตรี ซึ่งทำให้สตรีได้มีบทบาทในการสร้างอาชีพ สร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัว รวมถึงบทบาทในการบริการโครงการ ทั้งนี้ผู้วิจัยขออภิปรายผลในกรอบของปัจจัยการบริหารดังนี้

ด้านคน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Seuatong, 2015: 14-16) กล่าวว่า คนคือปัจจัยที่สำคัญที่สุดและจากการศึกษา พบว่า โครงการหรือกลุ่มทุกกลุ่ม ให้ความสำคัญกับสมาชิกในกลุ่มเป็นอันดับแรก รวมทั้งให้สมาชิกมีความตระหนักรู้เสมอว่าสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของโครงการร่วมกัน สามารถเสนอความคิดและสามารถเลือกงานตามความถนัดของตนเอง โดยต้องอยู่บนความเหมาะสมและเห็นชอบจากสมาชิกทุกคน

ด้านการเงิน มีการอนุมัติวงเงินที่ต่ำกว่าวงเงินที่ขอกู้ยืมจากกองทุนฯ ทำให้เงินที่ได้รับไม่เพียงพอต่อภาระงาน อีกทั้งสมาชิกแต่ละโครงการเลือกที่จะไม่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ ที่สามารถยื่นขอกู้ยืม หรือขอรับการสนับสนุน สอดคล้องกับการศึกษาของ Noping (2015) เรื่องการประเมินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง กล่าวว่า ปัจจัยนำเข้าที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานกองทุนคือ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกกองทุน และยังคงกล่าวต่ออีกว่า วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของกองทุน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาด้านวัสดุ ที่ว่า ต้องนำเงินที่กู้ยืมจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมาเพื่อจัดซื้อวัสดุที่ใช้ในโครงการ ทำให้ได้วัสดุไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก

ประเด็นด้านการบริหารจัดการ โดยพิจารณาจากวงจรการบริหารของเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาพบว่า

ด้านการวางแผน มีการวางแผนงานในการบริหาร คน เงิน วัสดุ ไว้อย่างชัดเจน เหมาะสมกับเวลา ตามข้อเสนอโครงการที่เขียนไว้เพื่อยื่นเสนอขอกู้ยืมเงิน แต่ทั้งนี้มิได้ดำเนินการปฏิบัติไปตามแผนงานที่วางไว้ อีกทั้งขาดการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่อง ด้วยภาระงานที่เป็นงานหลัก และ

อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างทำโครงการทำให้หลายโครงการต้องยุติการดำเนินงานในลักษณะกลุ่ม และหันมาดำเนินงานที่เป็นงานเดี่ยวเพื่อความสะดวกและง่ายต่อการบริหารงานรวมถึงบริหารเงิน ในด้านการตรวจสอบ ไม่พบกระบวนการตรวจสอบ เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนและไม่ปฏิบัติตามแผนทำ รวมทั้งไม่พบการตรวจสอบจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเช่นกัน ส่วนด้านการปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนาไม่พบว่ามีผลการดำเนินการ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ (Seuatong, 2015) ศึกษาประสิทธิผลในการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี ที่พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี ด้านการตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง = 3.44 และด้านการปรับปรุงใหม่ ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย = 3.45

ข้อเสนอแนะ(Recommendation)

- 1 กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานีมีโครงการที่เป็นโครงการต่อเนื่องและ ล้มเหลว ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดโครงการต่อเนื่องและการล้มเหลวของโครงการ
- 2 โครงการที่ประสบความสำเร็จในการบริหารควรมีการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนรายกรณี เพื่อเป็นต้นแบบแก่กลุ่ม/โครงการอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาชุมชน. (2559). *ความเป็นมาของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี*. ค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2560 จาก [http://lopburi.cdd.go.th/files/women-%20 back ground.pdf](http://lopburi.cdd.go.th/files/women-%20back%20ground.pdf)
- _____. (2559). *คู่มือนักพัฒนาการจักระบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบลิ๊อค.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2552). *บทบาทหญิงชาย*. ค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2559 จาก <http://www.fai-dee.com/data-youth/data-youth4.htm>

คณีสนันท์ พลไชย. (2559). *สถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานี*.

(สร้างสรรค์ งานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในยุค Thailand 4.0 การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 6 ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี หน้า 702-713.

ณรงค์ นันทวรรณนะ . (2547) . การบริหารโครงการ . กรุงเทพฯ : พิสิกส์เซ็นเตอร์.

นิตยา วงศ์เคอริ. (2556). *รายงานผลการตรวจติดตามกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ประจำปี*

งบประมาณ พ.ศ. 2556 ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เขต 8 ระหว่างวันที่ 19 - 25 มิถุนายน 2556 ณ จังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ปัตตานี และยะลา.

ปยุตา จันทร์เส็ง. (2557). *การประเมินโครงการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในเขตตำบลบ่อ*

อำเภอขลุ้ง จังหวัดจันทบุรี. ปรินญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

พัชราภรณ์ เสือทอง. (2558). *ประสิทธิผลในการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอชะอำ*

จังหวัดเพชรบุรี ปรินญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนานาชาติ แสตนฟอร์ด.

มุหัมมัด อิบรอฮีม อัต-ควัยญีรีย์. (2560). *ฮ์-ริบา (ดอกเบี้ย). (ออนไลน์). ค้นจาก*

<http://www.islammore.com/view/867>

วันทนา สุวะจันทร์ และธีระ ฤทธิรอด. (2558). *ปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการกองทุนพัฒนา*

บทบาทสตรี. วารสารการบริหารท้องถิ่น. 8(4), pp. 53-63.

สายฝน โนบิง. (2558). *การประเมินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ตำบลกล้วยแพะ*

อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง. ปรินญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏลำปาง.

สุธาสิณี โพธิ์จันทร์. (2558). *PDCA หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง. Productivity World*

19(115), หน้า 93-97.

สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดปัตตานี. (2559). *สร้างสรรค์สตรีให้เป็นพลังสำคัญใน*

การพัฒนาประเทศ. สำนักงานพัฒนาชุมชน: ศาลากลางจังหวัดปัตตานี.

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2558). *รายงานสถานการณ์สตรี ปี 2558. กรุงเทพฯ :*

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.

Translated Thai References

- Community Development Department. (2016). *Background of Thai Women Empowerment Funds*. Retrieved on July 15, 2017 from <http://lopburi.cdd.go.th/files/women-%20background.pdf>. [in Thai]
- Community Development Department. (2016). *Developers guide to developing a participatory learning system* (2nd ed). Bangkok : Bangkok Block. [in Thai]
- Department of Health, Ministry of Public Health. (2009). *Roles of women and men*. Retrieved on August 12, 2016 from <http://www.fai-dee.com/data-youth/data-youth4.htm>. [in Thai]
- Iblorhum, M. (2017). *Al-Riba*. Retrieved from <http://www.islammore.com/view/867>. [in Thai]
- Jansang, P. (2014). *Evaluation of the women's development fund project in Khom Bo District, Khlung district, Phetchaburi province*. Unpublished thesis, Stamford International University. [in Thai]
- Nantavanna, N. (2004). *Project management*. Bangkok : Physics center. [in Thai]
- Noping, S. (2015). *Assessment of women role development Fund, Kluay Klang community, Kluayrae sub-district, Muang District, Lampang Province*. Unpublished thesis, Lampang Rajabhat University. [in Thai]
- Office of Women's Affairs and Family Institutions (2015). *Report on the situation of women in 2015*. Bangkok: The Office of Women's Affairs and Family Institutions. [in Thai]
- Office of Women Development Funds, Pattani (2016). *Women's empowerment is an important force in the development of the country*. Community Development Office: Pattani City Hall. [in Thai]
- Phalachai, K. (2016). *Current situations of Thai woman empowerment funds, Pattani province*. (A matter of research creation for driving the country to be stable prosperous and sustainable in the age of Thailand 4.0, 6th national academic conference, pp.702-713. [in Thai]

- Phrojan, S. (2019). *PDCA – Key issues of continual improvement productivity word*. 19(115), pp.93-97. [in Thai]
- Seuatong, P. (2015). *Effectiveness of the Cha-am Provincial Administrative Organization Phetchaburi*. Master of Public Administration Stamford International University. [in Thai]
- Suwajan, W. & Rittirong, T. (2015). Problems found in the implementation of women role development fund project.. *Local Administration journal*. 8th year, 4th issue (October-December, 2015), pp. 53-63. [in Thai]
- Wongdaree, N. (2013). *A report on results of Thai Woman Empowerment Funds monitoring, fiscal year 2013 during 19-25 June, 2013 at Songkhla, Satun, Narathiwat, Pattani, and Yala*. [in Thai]

ผู้เขียน

ว่าที่ร้อยตรีหญิงกณัสนันท์ พละไชย

สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เลขที่ 181 ถ. เจริญประดิษฐ์

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000 โทร: 093 - 7358785 อีเมล: Pat.pattani36@gmail.com

Author

Acting Second Lt Khanatsanan Phalachai

Social Development Administration Program of Humanities and Social Sciences

Prince of Songkla University, Pattani Campus, 181 Jarenphradit Rd., Muang District,

Pattani Province 94000 Tel.: 093 – 7358785

E-mail: Pat.pattani36@gmail.com